

ŠVIHOV V PROMĚNÁCH ČASU

Profesor Antonín Špelda

Nezapomenutelná osobnost našeho města a celého Plzeňského regionu prof. RNDr. Antonín Špelda Dr.Sc se narodil ve Švihově 12. 3. 1904 v čísle popisném 139. Narodil se do rodiny místního pošmistra Antonína Špeldy, který pocházel z Podkrkonoší.

Láska i nadání k hudbě byla dána malému Antonínovi především matkou, dcerou učitele hudby a kapelníka ostrožtelců z Aše. Při studiu na Reálném gymnáziu v Klatovech se věnoval hře na housle a své umění předváděl i na veřejných vystoupeních. V posledním roce studií v Klatovech zemřel Antonínovi otec ve věku 56 let na cukrovku. Přestože matka žila jen z malé penze, nechala nadaného syna po ukončení gymnázia v r. 1922 pokračovat ve studiu v Praze.

Talentovaný muzikant se nechal zapsat na Přírodovědeckou fakultu Univerzity Karlovy, kde si vybral obor matematika-fyzika. Studium mu bylo usnadněno tím, že byl přijat do Hlávkových kolejí, které byly určené pro výborné studenty z chudých poměrů. Jako mimořádný posluchač Filosofické fakulty navštěvoval přednášky, které rozvíjely jeho celoživotní zájem o hudbu a kulturu vůbec.

V roce 1927 po úspěšném ukončení Přírodovědecké fakulty UK nastoupil jako učitel matematiky a fyziky do Plzně, kde působil 25 let postupně na několika gymnáziích. V roce 1952 se stal odborným asistentem na Pedagogické fakultě v Plzni, kde se zaměřil především na akustiku, nauku o zvuku, která mu byla díky celoživotní lásce k hudbě nejbližší. Jak v pedagogické, tak vědecké činnosti dosáhl vel-

kých úspěchů. V roce 1962 byl jmenován docentem experimentální fyziky, v roce 1967 získal od Československé akademie věd vědeckou hodnost kandidát věd o umění v oboru teorie a dějiny hudby, v roce 1968 získal titul doktora přírod-

Antonín Špelda

ních věd po obhájení disertační práce na téma *Historický vývoj české a slovenské akustiky*. V roce 1969 byl jmenován vysokoškolským profesorem a v roce 1971 mu byl udělen titul doktora věd a umění. Za svoji vědeckou a kulturní činnost získal řadu ocenění i státních vyznamenání. V roce 1970 mu bylo propůjčen Řád práce za zásluhy o rozvoj kulturního života na Plzeňsku.

Antonín Špelda se věnoval intenzivně i publikační činnosti a jeho dílo je značně rozsáhlé. Napsal 150 vědeckých děl z fyziky a hudební historie a na tři tisíce článků a statí. Do roku 1983 napsal více jak deset tisíc hudebních kritik. Pro radost dětem mu byla v roce 1947 vydána kniha *Lesní strom vypráví*. Velkou pozornost získala v roce 1975 jeho publikace *Chodsko - domov můj*, monografie o domažlickém skladateli a folkloristovi Jindřichu Jindřichovi, za kterou získal cenu Svazu českých skladatelů a koncertních umělců.

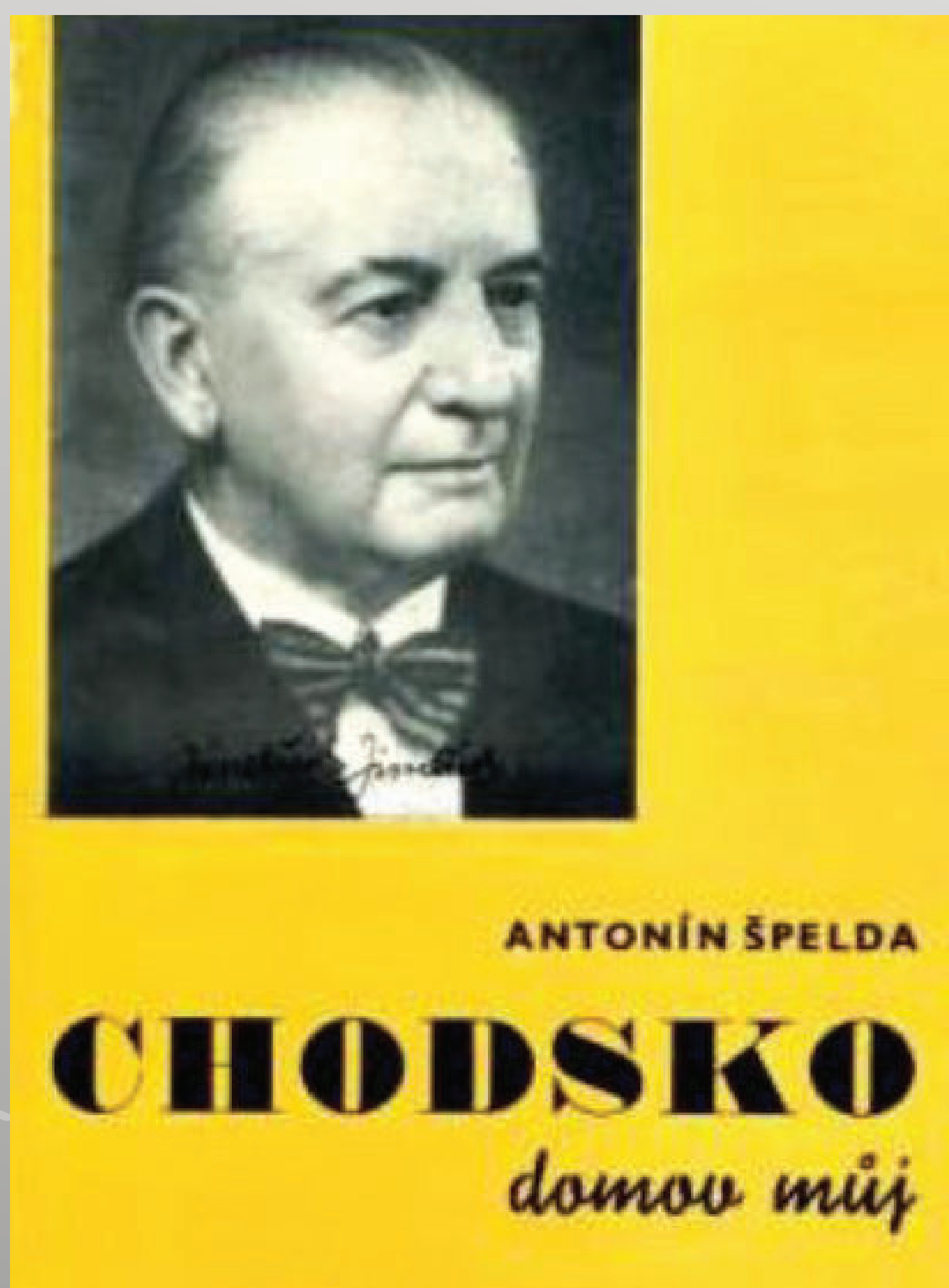
I přesto, že celý život působil v Plzni, miloval kraj, ve kterém se narodil. Často navštěvoval svoji chatu v rodném Švihově a i zde podpořil zájem o hudbu. Podílel se v roce 1982 na založení Klubu vážné hudby a několik let velmi poutavě a zasvěceně uváděl při koncertech v respiriu školy přední české interprety vážné hudby. Tento velice uznávaný pedagog, vědec a hudební odborník zemřel dne 12. října 1989 v Plzni, kde je pochován na ústředním hřbitově.

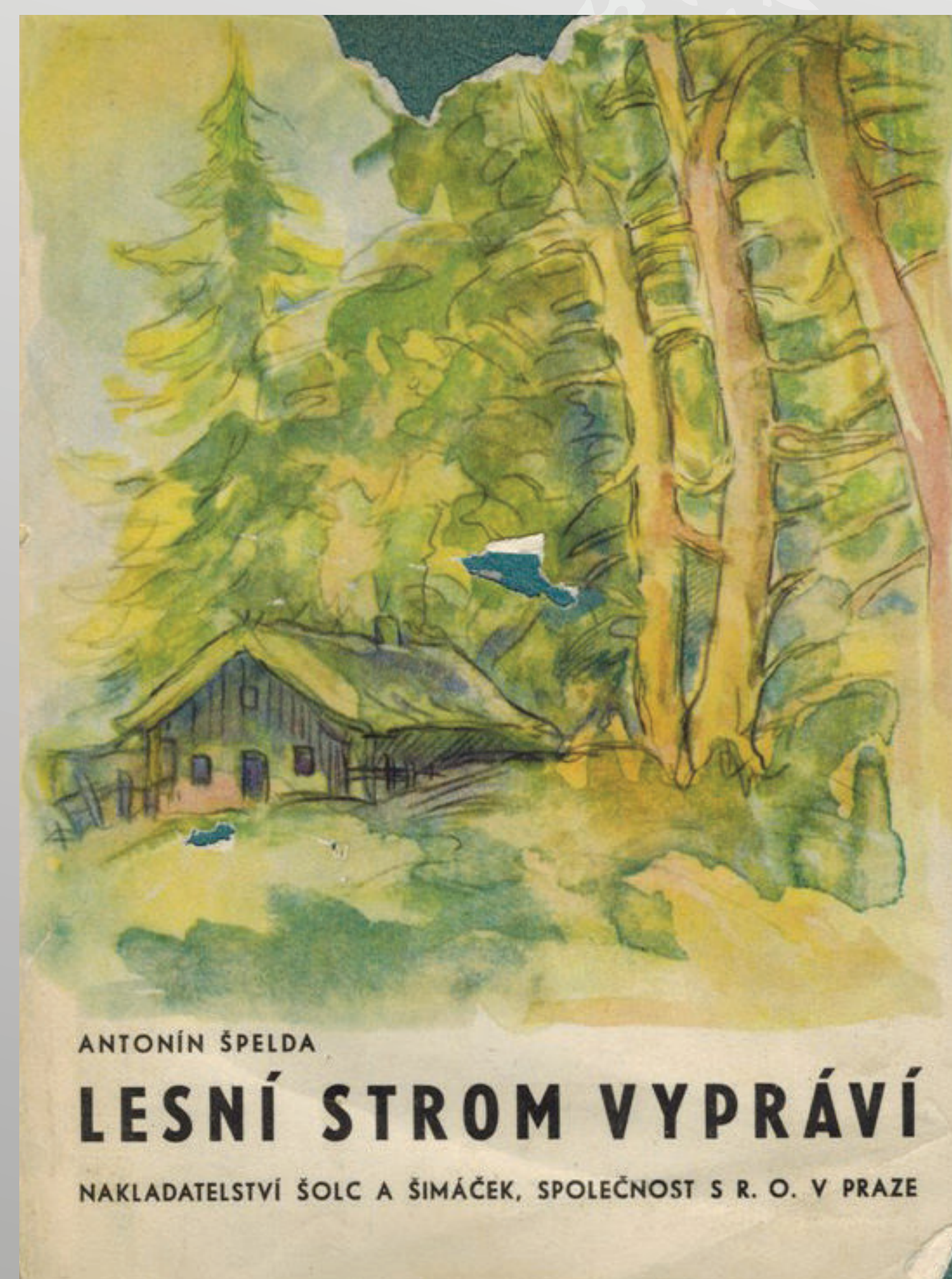
Dům, ve kterém se Antonín Špelda narodil

Vysvědčení Antonína Špeldy z Obecné školy Švihovské

Monografie o skladateli Jindřichu Jindřichovi (1975)

Kniha pro děti (r. 1947)